

Upadłość konsumencka 2021 r. – jak skutecznie ogłosić upadłość konsumencką

Krok pierwszy – wszystko co należy wiedzieć o prawidłowo sporządzonym wniosku.

Upadłość konsumencka jest postępowaniem sądowym, przewidzianym dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, (czyli konsumentów), którzy stali się niewypłacalni. Pod pojęciem niewypłacalności rozumiemy się stan, w którym dłużnik nie może wykonywać swoich zobowiązań pieniężnych na bieżąco (np. gdy nie ma jednocześnie pieniędzy na zakup środków codziennego użytku oraz spłatę kredytu) tj. utracił on zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań. Postępowanie to podejmowane jest na wniosek dłużnika i ma na swoim celu przede wszystkim oddłużenie, ale również zaspokojenie wierzycieli. W efekcie może dojść do umorzenia całości lub części zadłużenia. Niemniej jednak, umorzenie to dotyczy wyłącznie tych długów, które istnieją przed ogłoszeniem upadłości. Co istotne, w konsekwencji postępowania upadłościowego zostaje zlikwidowany cały majątek dłużnika lub jego znaczna część. Ze środków uzyskanych z takiej likwidacji są zaspokajane roszczenia wierzycieli.

Aby ogłosić upadłość konsumencką, należy złożyć wniosek do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Wniosek należy złożyć na urzędowym formularzu, który można pobrać w Sądzie lub poprzez stronę internetową Ministerstwa Sprawiedliwości. Wniosek należy złożyć w dwóch egzemplarzach wraz ze wszystkimi załącznikami (dokumentami). Od wniosku należy również uiścić opłatę w kwocie 30 zł. Dłużnik we wniosku powinien podać m.in. informacje odnośnie zadłużenia tj. nazwę wierzyciela, jego siedzibę, wysokości wierzytelności oraz termin wymagalności roszczenia. Informacje te powinny również dotyczyć wierzytelności spornych tj. np. takich co do których dłużnik się nie zgadza.

Co istotne, w uzasadnieniu wniosku dłużnik powinien wykazać, iż jest on niewypłacalny, a stan ten jest trwały. Aby wykazać niewypłacalność należy opisać swoją aktualną sytuację finansową, wysokość dochodów, koszty utrzymania oraz wysokość swoich wymagalnych zadłużeń – formularz posiada odpowiednie rubryki na wpisanie tych danych.

Kluczową częścią wniosku jest także wskazanie okoliczności, które doprowadziły dłużnika do stanu niewypłacalności. Dłużnik w sposób zwięzły i logiczny powinien przedstawić swoją historię zadłużenia, uwzględniając przy tym wszelkie okoliczności losowe, które wpłynęły na utratę płynności finansowej. Przykładowo może to być choroba samego dłużnika lub członka jego rodziny, nałóg czy utrata zatrudnienia.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż nie ma ograniczeń czasowych na złożenie takowego wniosku. Jedynym warunkiem jaki musi spełniać osoba go składająca jest wspomniana wyżej niewypłacalność. Po złożeniu wniosku Sąd może na posiedzeniu niejawnym tj. bez obecności dłużnika wydać postanowienie o ogłoszeniu upadłości lub po wpłynięciu wniosku wyznaczyć termin rozprawy. Wyznaczenie terminu rozprawy ma zazwyczaj na celu zweryfikowanie informacji zawartych we wniosku m.in. w zakresie przedstawionych przyczyn niewypłacalności czy sytuacji osobistej i finansowej dłużnika.

Dodać w tym miejscu należy, iż w rzeczywistości wniosek o ogłoszenie upadłości wyznacza ramy całego postępowania upadłościowego. Nierzetelnie sporządzony wniosek może doprowadzić do przedłużania postępowania upadłościowego, a nawet umorzenia postępowania już na samym początku. Sąd upadłościowy, dokonując weryfikacji wniosku – po nowelizacji – przywiązuje większą wagę do kompletności dokumentów dot. zadłużenia i wierzycieli. Niemniej jednak, nie należy we wniosku pominąć opisu dotyczącego doprowadzenia do niewypłacalności i aktualnej sytuacji, albowiem jak najbardziej uzasadnione jest zaznajomienie Sądu o powodach doprowadzenia do naszej upadłości, żeby nasze postępowanie nie zakończyło się odmową ustalenia planu spłaty i umorzenia zobowiązań.

Wspomnieć należy, iż mimo należytej staranności wniosek może być niepełny lub obciążony brakami. Jeżeli braki te lub niepełności są nieznaczne Sąd może wezwać nas do ich uzupełnienia pod rygorem zwrotu – zakreślając stosowny termin do uzupełnienia wniosku – najczęściej termin ten wynosi 7 lub 14 dni. Nadmienić w tym miejscu jednak należy, że jeżeli wniosek będzie miał spore luki lub braki, Sąd może już na początku umorzyć postępowanie, a wtedy wniosek wraz z wszystkimi załącznikami trzeba złożyć ponownie i ponownie go opłacić.

Co istotne, do wniosku o ogłoszenie upadłości – od 24 marca 2019 r. – dłużnicy są zmuszeni dołączyć nowe dane, w tym m.in. oświadczenie o prawdziwości danych we wniosku – pod rygorem odpowiedzialności za podanie nieprawdziwych danych – art. 522 pr. upadłościowego.

Nie należy również zapominać, iż upadłość konsumencka niesie za sobą bardzo istotne konsekwencje. W sytuacji kiedy Sąd ogłosi upadłość należy mieć na uwadze, iż:

- wraz z ogłoszeniem upadłości cały majątek konsumenta staje się „masą upadłości”, zarządzaną przez wyznaczonego przez sąd syndyka – oznacza to, że konsument nie może swobodnie rozporządzać swoim majątkiem (np. sprzedać samochodu);
- upadły ma obowiązek wskazać i wydać syndykowi cały majątek, dokumentację dotyczącą majątku i rozliczeń oraz korespondencję – w przeciwnym razie postępowanie upadłościowe zostanie umorzone, co uniemożliwi konsumentowi skorzystania z możliwości oddłużenia w przeciągu następnych dziesięciu lat;
- w skład masy upadłości wchodzi również wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;
- po ogłoszeniu upadłości syndyk sporządza inwentaryzację majątku masy upadłości, a następnie przystępuje do sprzedaży majątku upadłego konsumenta – za wyjątkiem przedmiotów pierwszej potrzeby – wyłączonych spod egzekucji. Dopiero, kiedy wartość składnika majątku będzie przekraczała pięciokrotność miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw syndyk będzie musiał zawiadomić o tym wierzycieli i sąd
- wraz z ogłoszeniem upadłości konsument będzie mógł zawierać tylko drobne umowy życia codziennego (zakupy żywności, środków czystości itp.), które pokrywane będą przez upadłego z tych funduszy, które nie podlegały zajęciu przez syndyka;
- po ogłoszeniu upadłości działania podejmowane przez konsumenta mogą mieć wpływ na decyzję sądu – bezpodstawne zwolnienie się z pracy może doprowadzić do umorzenia postępowania upadłościowego i braku szansy na oddłużenie;
- ogłoszenie upadłości wstrzymuje postępowania sądowe i egzekucyjne prowadzone przeciwko konsumentowi (odsetki przeterminowane nie są naliczane; do postępowań będzie mógł wstąpić syndyk, który będzie reprezentował konsumenta i jego interesy).

Warto mieć świadomość, iż ogłoszenie upadłości to dopiero pierwszy krok, który tak naprawdę dopiero rozpoczyna procedurę oddłużeniową. Zasadniczo, po ogłoszeniu upadłości dłużnik nie zostaje od razu uwolniony od całego zadłużenia. Dopiero na tym etapie postępowania czynności względem majątku dłużnika podejmuje syndyk, który rozpoczyna likwidację majątku dłużnika. Dopiero po likwidacji majątku dłużnika ustalany jest plan spłaty wierzycieli – o czym w kolejnej części.

apl. adw. Aleksandra Grzebyk